

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 141

Maribor, petek 22. junija 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelk »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Prelom

Dočim vlada v vladnih krogih še vedno popolna desorijentiranost in zbežanost, je poslanski klub Kmečko-demokratske koalicije v Beogradu v permanenti. Sporazumno s težko bolnim Stjepanom Radićem je včeraj klub KDK pod predsedstvom Svetozarja Pribičevića po vsestranskem premotrljanju položaja, izvršil usodno, silno težke sklepe, katerih posledice so trenutno še nedogledne. Oni pomenijo po zunanji obliki popoln prelom s sedanjim režimom, pravi njihov karakter pa je še usodnejši. Poslanci Kmečko-demokratske koalicije namreč po teh sklepih z včerajšnjim dnevom ne priznajo več niti sedanje narodne skupščine, v katero se več ne vrnejo, niti sedanje vlade in režima g. Vukičevića, ki ga smatrajo kot direktnega krivca za krvavi pokol v skupščini. Ti usodni sklepi so bili izvršeni v zavesti, da imajo poslanci KDK za seboj ves narod to stran Save in Drine, izvemši dr. Korošca in njegove stranke, ki se je na življenje in smrt postavila v službo najnesposobnejše naše dosedanje vlade, obenem pa so tudi edino umesten odgovor na cinično zadržanje sedanjega režima.

Končna odločitev bo padla sicer šele v soboto v Zagrebu na plenarni seji poslanskega kluba KDK, vendar pa je že sedaj gotovo, da morejo biti tamkaj sklenjeni k večjemu še usodnejši ukrepi in na kako ublažitev dosedanjih odločitev ni niti misliti. **Conditio sine qua non** opozicije je, da se sedanja narodna skupščina razustoi in razpiše nove svobodne volitve, v kateri bodo samo poslanci, ki v resnici uživajo zaupanje naroda, ne pa po volji vlade in nasilju policijskih organov v parlament poslani glasovalni stroji.

Sklepi vodstva KDK bodo izročeni tudi kralju, ki tvori pravzaprav sedaj še edino vez z opozicijo in v katerega imajo zastopniki prečanskega ljudstva tudi popolno zaupanje. V posebnih smotih bi kralju utemljeno stališče Kmečko-demokratske koalicije, ki je bila naravnost izzvana od vladne večine, da izvaja tako usodno in težke posledice.

Križa je dosegla torej vrhunec in položaj je vsaj na eni strani razčiščen. Sklepi KDK so napravili na vladne kroge naravnost porazni vtis. Splošno prevladuje prepričanje, da je vprašanje odstopa Vukičević-Korošćeve vlade samo še vprašanje nekaj dni in da se ta dva politična voditelja ne vrne nikdar več na površje.

Zasluzen odgovor

BEOGRAD, 22. junija. Črnogorski poslanec Drlejić, ki je v spremstvu posl. Vilderja in Stuparića protestiral pri Korošcu proti omejevanju tiskovne svobode, je dr. Korošcu na pripombo, da ni vlada kriva za krvave dogodke, energično odgovoril: »Za nas ta vlada ne obstoji in tudi ne vprašanje njene demisije. Za nas obstoji narod in naša dolžnost je, da ga točno obveščamo o dogodkih. Zadrževamo popolno tiskovno svobodo. Dogodek je preveč strašen, da bi se mogel njegov razvoj falzificirati. Ako ne dovolite točno in svobodno poročanje, vas bomo smatrali kot glavnega krivca za vse posledice.«

Pribičević na dvoru

ZADNJE URE SEDANJEGA REŽIMA. — VLADA NEPOSREDNO PRED DEMISIJO.

BEOGRAD, 22. junija. Danes opoldne je bil pozvan vodja KDK, Svetozar Pribičević k kralju v avdienco, ki je ob 2. pop. še trajala. Obenem sta povabljeni v avdienco tudi posl.

nec dr. Košutić in Karlo Kovačević. Nocoj prispe zunanji minister dr. Marinković iz Bukarešte zopet v Beograd in se pričakuje, da bo vlada najkasneje jutri demisijonirala.

Drugo dejanje beograjske tragedije

KRVAVE POULIČNE DEMONSTRACIJE V ZAGREBU. — PET MRTVIH IN VELIKO ŠTEVILO RANJENIH. — BARIKADE. — SUMLJIVI ELEMENTI. — POLICIJA IN ŽANDARMERIJA V SILOBRANU. — BOLNICE PRENAPOLNJENE.

ZAGREB, 22. junija. Včeraj popoldne so se razširile po mestu vesti, da se je zdravstveno stanje Stjepana Radića kritično poslabšalo. Razburjenje se je še povečalo, ko je došlo obvestilo, da je bil poklican z Dunaja v Beograd znani specialist za diabetiko dr. Singer, ki je nedavno operiral tudi avstrijskega državnega kancelerja dr. Seipla, ko je bil izvršen nanj atentat ter je znan kot strokovnjak v operacijah, ki so v zvezi s sladkorno boleznijo.

Ceprav je prišlo zvečer iz Beograda poročilo, da je Radićevo stanje nespremenjeno in povoljno, se ljudstvo ni pomirilo. Ob osmih zvečer so se pričele zbirati velikanske množice na Zrinjevcu pred Seljaškim domom. Spočetka se je, zdelo, da ne pride do večjih izgrediv. Ko so hoteli oditi demonstranti z Zrinjevca po mestu, da demonstrirajo proti vladi, se jim je postavila nasproti policija in prišlo je do krvavih spopadov, ki so v nadaljnjih urah zavzemali vedno večje dimenzije in imeli skrajno tragične posledice. Policija je demonstrante sicer razgnala z Zrinjevca, s tem pa je morala sama razbiti svoje moči na več strani. V skupinah po 12 do 20 moških jih je potiskala policija demonstrante v razne smeri. V Nikolićevi ulici so pričeli demonstranti bombardirati oddelke policije, obstoječ iz 20 moških s kamenjem in je bilo pri tej priliki več stražnikov ranjenih. Policija se je morala v galopu umakniti proti gledališču na Trgu kralja Aleksandra.

Drugi napad na policijo je bil izvršen v Gundulićevi ulici. Radi bombardiranja s kamenjem, so se tamkaj policijski konji sprostili in so padli štiri stražniki na tla.

Ker je postajal položaj vedno resnejši, je bilo ob 8.30 zvečer poklicano na pomoč orožništvo, ki se je postavilo demonstrantom nasproti na Illici pri Lovačkem trgu. Demonstranti so napadli s kamenjem tudi orožnike, ki so bili končno prikleni, da so oddali salvo. Nastala je silna panika in je obležalo več demonstrantov ranjenih. Med tem pa je prišla nova skupina demonstrantov, ki so otresli divjo atako na orožnike in policijo. Padle so nove salve. Orožniki so bili obenem prisiljeni, da so oddali več streljajev tudi v Nikolićevo ulico, na Jelačićev trg in v Juristićevo ulico. Položaj se je še poslabšal, ko so demonstranti po več ulicah pogasili luči, kar je izzvalo silno paniko. V Gundulićevi ulici so napravili demonstranti celo bari-

kade iz materijala, ki je bil pripravljen tamkaj za nove zgradbe. Tramvaji, ki so vozili po ulicah, so imeli vsa okna razbita. Dame in otroci so legli na tla, da se zavarujejo pred streli, ki so jih neprestano slišali okoli sebe in pred kamenjem, katero so metali demonstranti.

Na Illici je bil ustreljen 18letni trgovski pomočnik Krešimir Jerbić. Bil je smrtno zadet. Mrtev se je zgrudil na tla ter nek Jelić, ki je nosil hrvaško zastavo.

Žandarmerija je med tem Ilco izpraznila. Ranjence, sedem po številu, so odpeljali v bolnico usmiljenih bratov. Ob desetih zvečer so bili vsi hodniki bolnice že polni ranjencev. 12 zdravnikov je vezalo rane.

ZAGREB, 21. junija. (O polnoči.) Tudi v Kukovićevo ulici so demonstranti pogasili luči in zgradili barikade iz opek in desk pri tamkajšnjih novih zgradbah. Ker pa demonstranti barikad niso pravočasno dovolj močno zasedli, jih je žandarmerija zavzela v naskoku. Demonstracije so se nadaljevale pozno v noč. Policija je dobila ukaz za strožje postopanje šele okoli desetih zvečer, ko je bilo ranjenih že okoli 40 stražnikov, med njimi več težko. Močni orožniški oddelki so preiskali vse sumljive ulice in streljali na vsakogar, kdor je metal kamenje.

ZAGREB, 22. junija. (Ob 0.30 ponoči.) O polnoči so našli še dve mrtvi žrtvi demonstrantov. V eni so spoznali ključavničarskega pomočnika Majčena, dočim identiteta drugega še ni ugotovljena. V bolnici je bilo o polnoči 42 težko in lahko ranjenih demonstrantov, domneva pa se, da je skupno število še mnogo večje, ker so ranjence še neprestano dovažali. Po najnovejših poročilih znaša skupno število mrtvih dosedaj pet. Orožniki in stražnikov je bilo ranjenih 40 do 50.

Trupli Pavla Radića in dr. Basarička v Zagrebu

ZAGREB, 22. junija. Davi, ob 8. uri, je dospel vlak s krstami ustreljenih poslancev Pavla Radića in dr. Basarička iz Beograda v Zagreb. Z vlakom se je pripeljalo tudi 20 poslancev KDK, ostali sledijo zvečer. Krsti so odnesli iz vagona hrvaški seljaki, oblečeni v narodne noše, skozi čakalnico I. razr. pred kolodvor, kjer je bila zbrana ogromna množica naroda. Računa se, da je bilo 50—80 tisoč ljudi. Vsak promet je bil ustavljen.

Pred kolodvorom je opravil žalne molitve župnik dr. Rittig, govore pa so imeli poslanec Majčić, dr. Scholl, predsednik mestne organizacije HSS v Zagrebu in dr. Ivan Juriša, predsednik občinskih svetnikov SDS. Množice so se nato formirale v veličastno povorko, ki je krenila potem pred Seljaški dom, kjer so položili obe krsti na mrtvaški oder. Dopoldne je bil dovoljen vstop v mrtvaško sobo samo sorodnikom pokojnikov in poslancem, popoldne pa bo defilirala še narod pred svojimi žrtvami. Ob mrtvaškem odru je častna sokolska straža z golimi sabljami. Pogreb obeh poslancev se bo vršil jutri ob 11. dopoldne.

Stanje Radića zadovoljivo

BEOGRAD, 22. junija. Zdravniški konzilij je danes zjutraj podrobno preiskal stanje Stjepana Radića in ugotovil, da je splošen položaj zadovoljiv. Temperatura 37,9, rana se dobro celi, srce neizpremenjeno. Na pljučah pa so se pojavili abscesi, ki lahko dovedejo do pljučnice, vendar za enkrat še ne obstoja ta nevarnost. Dr. Pernar, se počuti relativno dobro, posl. Grandjića čuti hude bolečine v rami, vendar zanj ni nevarnosti.

Ljubljana in jutrišnji pogreb v Zagrebu

LJUBLJANA, 22. junija. Ob ogromni udeležbi občinstva se je vršila davi v frančiškanski cerkvi maša zadušnica za ustreljenega poslanca Pavla Radića in dr. Basarička. Jutri, od 10.—11. dopoldne, bodo za časa pogreba v znak sožalja zaprte vse trgovine, gostilne in kavarne. Istočasno se bo vršila maša zadušnica tudi na Blejskem otoku.

Izjemne policijske odredbe v Zagrebu

ZAGREB, 22. junija. Radi sinočnjih dogodkov je policija izdala danes zelo stroge odredbe. Vsa hišna vrata morajo biti zaprta od 7. zvečer do 6. zjutraj. Vsako javno zbiranje je prepovedano. Vsi javni lokali morajo biti zaprti že ob 7. zvečer. V javnih lokalih je prepovedano zbiranje tudi za zaprtimi vrati. Mladina pod 18 let mora biti doma že ob 6. zvečer.

Zavrnjene sožalnice

BEOGRAD, 22. junija. V smislu sklepa vodstva KDK sta bili včeraj ministrskemu predsedniku in celokupni vladi vrnjeni sožalni pismi s pripombo: Se ne sprejme. Vlada in tudi vladne stranke ne sicer delegirali svoje zastopnike za pogreb v Zagrebu, vendar se drže poslanci opozicije napram temu popolnoma pasivno. Definitivno je bil obenem tudi zavrnjen sklep vlade, da bo ona krila stroške pogreba in skrbela za sirote umorjenih. Minister za agrarno reformo, dr. Vlada Andrić je včeraj po seji ministrskega sveta v vestibulu vladne palače jokal pred novinarji, češ da bi rad posejil ranjence in videl vsaj mrtvega Pavla Radića, s katerim je bil iskren prijatelj, a se boji, da bi bil njegov posej vsled proglašene bojkotiranja vlade odklonjen. Vse pogrebne stroške bo nosila KDK sama in je bil v ta namen izvoljen poseben odbor, v katerem sta od slovenskih poslancev dr. Kramer in Ivan Pucelj.

Sožalno pismo Davidovičevega demokratskega kluba je vzelo vodstvo KDK sicer na znanje, toda s pripombo, da zavrača opazko, da je izvršil zločin nepremišljen človek.

Seja mestnega občinskega sveta

410 PROSILCEV ZA ENODRUŽINSKE HIŠE. — NADALJEVANJE GRADBENE AKCIJE. — Z ADECO IN REVEŽE KOMISIJSKI OGLED STANOVANJ. — REGULACIJE ULIC IN PROMETNE ZADEVE.

Maribor, 22. junija.

Ob otvoritvi sinočnje redne seje mestnega občinskega odbora je podžupan g. dr. Lipold izrekel najprej odločno obsodbo zločina v skupščini, najgršega načina politične borbe ter izrazil sožalje žrtvam in sirotam padlih. Odborniki so v znak sožalja vstali. Čuli so se tudi klici: Doli reakcija!

Poročilo predsedstva je začelo z gradbeno akcijo enodružinskih hiš.

Za delavsko kolonijo ob bivši kadetnici se je javilo 195 reflektantov in sicer 160 upravičencev, zavarovancev OUZD in 35 drugih. Na poziv za nadaljevanje gradbene akcije je bilo 215 prijav in sicer za hišice tipa A 137, tipa B 78. Vseh reflektantov je bilo 410 in bi bilo potrebno najmanj 21.000.000 Din za zgradbo vseh hišic. Za enkrat se najme pri pokojninskem zavodu 5 milijonsko posojilo na 25letno amortizacijo z obrestno mero 8½%. 1.000.000 Din prispevajo reflektanti sami. Tudi magistratni uradniki so vložili prošnjo za slično akcijo in se je zadeva odstopila gradbenemu uradu.

Odobritev proračuna.

Finančno ministrstvo je odobrilo ves proračun razven davščine na zapuščine. Ta davščina je bila proračunana na 130.000 Din in se bo tudi brez nje dalo izhajati s proračunom.

Predlogi in vprašanja.

Klub socialističnih odbornikov je predlagal: avtobusni promet za Koroško pred mestje, nadzorstvo pri novih zgradbah, zasilna stanovanja za deložirance, ureditev delovnega razmerja mestnih uslužbencev na kolektivni podlagi, stanovanja za prebivalce barak v Danjkovi ulici in ustanovitev mestne zastavljalnice. Vsi predlogi so bili izročeni odsekom. Preiskava se je uveljavila, ker pri popisovanju šolskih otrok neki popisovalec ni hotel vpisati brezkonfesionalne dece.

Električni tok za male obrate.

Mali obrati in tudi najmanjši obrtniki so doslej plačevali tok za pogon 2 Din za kw uro. Po poročilu I. odseka pa je z elektrarno Falo dogovor, da ostane ta cena do 300 ur, za večje število ur se pa znižuje. Od 300 do 700 ur na 1-50 Din, čez 2000 ur na 50 para.

Nehigijenska stanovanja

se po predlogu od zadnje seje pregledajo kljub temu, da zakon določa pregledne komisije le v mestih z nad 50.000 prebivalci. V Mariboru se pregledajo vsa stanovanja. Komisijo tvorijo po en član mestnega fizikata, gradbenega urada in občinskega odbora.

Vabilo društva hišnih posestnikov za pristop k društvu je mestna občina odklonila.

Gostilničarji in uradniška menza.

Gostilničarska zadruga se je pritožila proti uradniški menzi, češ, da kvari posel gostilničarjev, ki plačujejo toliko davkov, in da toči tudi alkoholne pijače. Gostilničarji so predlagali, naj se menzi odpovedo prostori. Odsek je ugotovil, da očitno nje točenja alkoholnih pijač ne drži ter da si nekateri člani menze naročajo pijačo le iz sosednjih gostiln, predlagal je pa odpoved prostorov s 1. julijem 1929. — Proti odpovedi so bili ugovori in ker je došlo tudi več vlog od organizacij, ki so zainteresirane na menzi, se je zadeva vrnila odseku.

Internat »Vesna«

ostane, ker je II. odsek ugotovil, da prostori niso uporabljivi za kako drugo šolo. Tudi gojenk iz ožje domovine je v internatu dovolj ter so prostori prilično zasedeni.

Občinski odbor bo posredoval za noveliranje zakona o zaščiti pravic nezakonjskih otrok do prehrane, kakor je to izvedeno n. pr. že v Avstriji.

Za dečja zavetišča in reveže.

O predlogu oblastnega odbora glede dečje postaje v Ljudskem vrtu se bo razpravljalo prihodnjič, ker so še potrebni razgovori z oblastnim referentom. Tudi mladinski svet predlaga pospešitev dečje postaje.

Da bi se revežem oskrbelo kosilo, se sprejme v prihodnji proračun postavka 144.000 Din. Tudi oskrbnišnica se bo zidala.

Maribor pošilja svoje reveže v Ptuj ter plačuje za vsakega dnevno 16 Din. Z zgradbo nove oskrbnišnice pridobi občina v stari ubožnici 16 stanovanj in še nekaj pisarniških prostorov.

Gledališke kulise.

Po predlogu III. odseka se uredi prostor za shranjevanje gledaliških kulis. Kulise so bile namreč dosedaj v mestnem skladišču v Strmi ulici, ki nikakor ni primerno za shrambo tako dragega materiala.

Kavarna v Slovenski ulici.

Kavarnar g. Strehar želi preurediti hišo Slovenska ul. št. 2 na vogalu v veliko kavarno. Občinski svet je na to pristal pod pogojem, da se preureditev strinja z mestnim regulacijskim načrtom. V tem slučaju bi odpadel del hiše v dolžini 9 metrov, da bi prišla hiša v isto črto z realko. Ker bi podjetnik rad hišo umaknil samo za 3 metre, vstraja občinski svet pri prvotnem pogojem.

Nova mestna hiša

na vogalu Frančiškanske in Marijine ulice pridobi v stanovanjskem pogledu na pomenu, ker se vojaški urad in knjigovodstvo lahko namesti v bivši Kiffmanovi hiši in bo v novi hiši ne več samo 16, temveč 25 stanovanj. Od teh bo 16 dvosobnih, ostali pa z eno in tremi sobami.

Odškodninske zahteve radi meljske kanalizacije stavi samo dvoje strank ter se skupne zahtevane odškodnine 8300 Din tudi pripoznajo.

Za kopališče na Felberjevem otoku, ki letos ne pride več v poštev, se po ogledu razpišejo načrti na podlagi smeric in vzorov moderno urejenih ljudskih kopališč. Za najboljše načrte so nagrade od 15.000, 11.000 in 8.000 Din. Kar se bo letos uredilo na starem dravskem kopališču, to se bo večinoma vse dalo pozneje uporabiti.

Rešile so se še sledeče

gradbene zadeve:

V svrhu meljske regulacije se izvrši zamenjava parcel s Kongregacijo šolskih sester. Dečjemu zavetišču v Ljudskem vrtu se prizida nadstropje, kjer bo 30 sob in stanovanje za upravitelja. Predložitev Radvanjske ceste, stroški bi znašali 606.000 Din, — se odloži na prihodnje leto, izvede se pa regulacija Plinarniške in sosednjih ulic.

Finančni odsek

je predložil odklonitev vseh prošenj za podpore in subvencije, dokler se ne najde potrebno kritje. Po možnosti se bo uredilo javno otroško igrišče v Ljudskem vrtu, za dnevno dečje zavetišče za V. okraj se pa priskrbi stavbišče. K napeljavi vodovoda k igrišču SD Rapid in SK Železničar prispeva občina polovico stroškov.

Učitelju ortopedične telovadbe, katero je v 328. urah obiskovalo 138 od mestnega fizikata izbranih otrok se prizna na uro 20 Din.

Stavbenim zadrugam »Lastni dom«, »Zadružni dom« in »Dom« jamči občina do 75% pri stavbenih posojilih.

Odobrijo se naknadni krediti za šofersko hišo in za kanalizacijo Melja, najme se pa od električnega podjetja amortizirano posojilo za hiše v Smetanovi, Vrtni in Frančiškanski ulici, ker so te hiše stale več kot je bilo preračunano. Glede kanalizacije Strossmajerjeve ulice, ki bo stala 570.000 Din, se še stopi v dogovore z oblastnim odborom.

Prometne izbremenitve

bo deležna tesna Vetrinjska ulica na ta način, da bodo avtobusi na progi kolo-dvor-glavni trg nazaj vozili po Kopališki ulici. To ulico bo treba kitonizirati, posekali se bodo ob njej tudi kostanji in strnišče bo odpravljeno.

Kitonizira se tudi kralja Petra trg, Ruška cesta do vogala Frankopanev in Koroške do kapelice. Zato je že v proračunu vsota 304.000 Din in nekaj bo prispeval tudi oblastni odbor.

Izvršila se bo tudi preureditev nekaterih prostorov policijskega komisarijata.

Za avtobusni promet in plinski konsum. Pododsek za nadzorstvo plinarne in

Mariborski in dnevni drobiš

Zaključek mariborske porote

Z včerajšnjo razpravo o bitki med framskimi fanti je bilo zaključeno poletno zasedanje mariborsko. Ferdinand Rajšp, ki je streljal iz karabinke med nasprotno skupino fantov in prizadejal težko telesno poškodbo Antonu Legatu, je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe.

Izmed 12 razpisanih razprav je bila ena preložena, v 11 razpravah pa se je obravnavala krivda oziroma nekrivda 15 obtožencev, od katerih je bilo oproščeno krivde in kazni 6 oseb. Ostali devetorici je bilo prisojeno smrtna kazen Francu Štrafeli ter Ivanu in Jožefi Hausmeister, vsem radi umora; Andreju Čučku 2 leti težke ječe radi uboja; Matevžu Zibratu 3 leta težke ječe radi požiga; Ferdinandu Rajšpu 18 mesecev težke ječe radi težke telesne poškodbe; Filipu Logarju 4 leta težke ječe radi uradne povelje. Josipu Valenčiču 2 leti in Gjuru Miletiču 3 leta radi istega hudodelstva.

Zrelostni izpit na gimnaziji

v Mariboru so položili naslednji kandidati: Leopold Brenčič (oproščen ustmenega izpita), Josip Breznikar, Davorin Cijan, Matej Dolničar, Vlasta Firm, Bibica Hercele, Viktor Hrovatin, Franc Irgl, Jakob Kavčič, Anton Kolar, Silvester Kopriva (oproščen ustmenega izpita), Karl Korošec, Josip Košar (oproščen ustmenega izpita), Danilo Kukovič, Janez Lorenci, Radivoj Ljubinkovič, Angela Megla, Stanko Mihelič. Leopold Mihelič, Josip Orešnik, Ladislav Pavlin, Anton Penko, Melita Pirc (oproščena ustmenega izpita), Alojz Potočnik, Fran Rijavic, Friderik Šerbaum, Tilda Spindler, Feliks Stegnar, Stanko Šijanec, Vladimir Šonc, Branimir Tancig (oproščen ustmenega izpita), Danilo Tomažič in Stanko Trobina. Ustni izpiti so se vršili pod predsedstvom oblastnega nadzornika g. dr. Pečovnika v času od 18. do 21. t. m. Izmed 36 prijavljenih kandidatov jih je bilo pet radi odličnih redov oproščenih ustnega polaganja mature, trije imajo jeseni ponavljati izpit iz enega predmeta. Uspešno jih je izdelalo torej 33. —

Smrtna kosa.

Danes je umrl upokojeni železničar g. Gašper Aršič v visoki starosti 85 let. Pogreb bo v nedeljo ob treh popoldne na pobreškem pokopališču. Blag mu spomin!

Na drugi drž. dekliški meščanski šoli v Cankarjevi ulici bo vpisovanje učenk dne 29. in 30. junija od 8. do 12. ure v prvem nadstropju. Za vpis v prvi razred je prinesiti razun zadnjega šolskega izpričevala še krstni list. Učenke, ki niso pristojne v Maribor, plačajo letno 200 Din učnega prispevka, odnosno za nepremojne domače občine. Ravnateljstvo. —

Glasbena Matica v Mariboru

namerava v prihodnjih tednih na naši meji in v Rog. Slatini prirediti več koncertov. Odbor opozarja vse pevke in pevce, da se vrše še vedno redne pevske vaje, ki jih z majhno izjemo obiskujejo vsi člani zelo redno. Zato vabimo tudi »izjemne«, da odslej storijo svojo dolžnost. —

Shod jug. narodnih železničarjev.

Udruženje Jugoslov. narod. železničarjev, podružnica Maribor, sporoča, da bo v soboto dne 23. t. m., v Narodnem domu v Mariboru društveni shod s sledenim dnevnim redom: 1. Otvoritev skladišča živil dne 30. junija. 2. Delavska vprašanja (provizijski fond, vozne olajšave itd.). 3. Poročilo o kongresu in splošnem položaju železničarjev. 4. Slučajnosti. Železničarji! Razpravljala se bodo za nas vse važna vprašanja in vsi čitimo težek položaj, v katerem se nahajamo. Zato je v našem lastnem interesu, da se zavedamo svojih dolžnosti in se shoda polnoštevilno udeležimo! Na shodu poročajo delegati iz Ljubljane. —

avtobusnega podjetja je predlagal ureditev čakalnice na Glavnem trgu, uvedbo avtobusnih mesečnih kart, kakor tudi kart za stalno smer ter nabavo dveh novih vozov in sicer za mesto od tvrdeke Avstro-Fiat, za deželo pa od tvrdeke Saurer. Za dvig plinskega konsuma je pa potrebna večja propaganda in v Nemčijo najse pošlje v 6 tedenski tečaj, kuharica, da se seznani z modernimi plinskimi kuhalniki ter potem z njimi demonstrira. — Stroški bi znašali okrog 50.000 Din. — Predlogi so se osvojili.

III. redni občni zbor »Društva drž. upokojencev in upokojenk za Slovenijo« se bo vršil v nedeljo dne 24. t. m. ob 9.30 dop. v hotelu »Kosovo« v Mariboru, Grajski trg. —

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Od 15. do 21. junija sta bila priglášena mariborskemu mestnemu fizikatu samo dva slučaja obolezlosti na nalezljivih boleznih in sicer 2 slučaja šena, od katerih nobeden ni končal s smrtnim izidom. —

Tombola Kola Jahačev v Ljutomeru.

Kolo Jahačev in vozačev v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 1. julija v Seršenovem logu v Ljutomeru veliko javno tombolo z mnogimi lepimi dobitki. Dobitki: Din 2000 v denariju, moško kolo, konjska oprema, plemenska svinja in voz drv, razun tega bo še 400 dobitkov v skupni vrednosti 25.000 Din. Ker je čisti dobiček namenjen povzdigi znamenite konjereje na Murskem polju, torej izključno gospodarskim svrham, pričakuje Kolo, da se udeležje njegove prireditve vsi sloji, posebno kmetski z Murskega polja. Po tomboli bo v Seršenovem logu velika ljudska veselica, vstopnina prost. —

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani

ima v sredo, dne 27. junija ob 8. zjutraj v svoji dvorani javno plenarno-sejo. —

Nezgoda na ulici.

Sinoči je po nesreči padel na Meljski cesti poštni uslužbenec Anton Vodnik iz Košakov. Zvinil si je desno nogo. Rešilna postaja je za odpeljala v bolnico. —

O goljufiji pod imenom »Kludsky«, dobro znanega velikega cirkusa se že par dni govori po mestu. Prepričani o pravilnosti mnenja mnogih kriminalistov in velikega, nedavno umrlega nemškega reporterja Slinga, naj se zločinskih trikov ne opisuje drugim v pouk, smo s to zadevo počakali, da policija ugotovi par sleparij! Sedaj so na policiji že zapisniki in sicer z nekim trgovcem z deželnimi produkti in z neko mesarico. K obema je prišel 8., odnosno 10. t. m. elegantno oblečeni 30letni mož ter se predstavil za ravnatelja cirkusa »Kludsky«. Izkazal se je z raznimi dokumenti in slikami na ime Izrael Kaczur ter vprašal, če se hoče sprejeti dobava za cirkus, ki dospe v kratkem iz Gradca. S trgovcem se je pogodil za seno, z mesarico pa za 1000 kg. konjskega mesa. Pri trgovcu se je pogodil za 5000 Din provizije, 3000 Din takoj, 2000 Din po liferaciji, od mesarice je pa zahteval 1000 Din v jamstvo, da se bo liferacija res izvršila. Dobil je eno in drugo ter izginil. Sedaj ni sledu ne o njem, ne o kakem cirkusu. Opeharil je gotovo še druge.

Nevaren slepar in vlomilec

Mož, o katerem smo včeraj pisali, da je močno osumljen vlomov v Poljčanah in Kranju, mora biti zelo nevaren pustolovec. Nastopal je že pod raznimi imeni. Samo svojega krstnega imena Anton se drži, drugače je pa enkrat Tylš, drugič Tisaj ali Tišaj, Tyr in celo — Roušek. — Zagrebška policija ima prvo ime za pravo. Anton Tylš je rojen l. 1905 v Hradnem Kralovi na Češkem. V Jugoslaviji še ni ravno dolgo, a je bil že v raznih mestih. Tako tudi v Vinkovcih. Iz Ljubljane i na motociklistično izkaznico pod imenom: Anton Tyr, trgovec, Ljubljana, hotel »Slon«. Kako je do nje prišel, mora šele ugotoviti preiskava. Od mariborske policije so že pisali v Zagreb, da se je mož s »prsti podpisal« pri vlovu v Poljčanah.

Angleški klub

priredi v nedeljo, 24. t. m. za svoje članke, njih družine in po njih vpeljane goste družabni popoldanski izlet v St. Lovrenc na Poh., Devico Marijo v Puščavi, Činžat in Falo. Zbirališče na glavnem kolo-dvoru ob 13. uri. —

Mesarjem

se je na predlog V. odseka odpisalo 200 Din od klavniške najemnine. Po predlogu, ki je bil stavljen na zadnji seji, se uvedejo tudi tedenski izkazi o zaklani živini. Odsek je predlagal izkaz brez imen mesarjev. S tem pa nista bila zadovoljna svetnika gg. Eržen in dr. Strmšek, češ, da so izkazi ravno radi tega, da se vidi, kateri mesarji koljejo in kaj koljejo. Po odobritvi neklih koncesij se je javna seja zaključila.

Čudežni naravni pojavi

PRIMESI DEŽJA. — NEKDANJI POVODI VELIKEGA PRAZNOVERJA IN STRAHU.

Nedavno so poročali nemški listi, da je v Pomernu padel blaten dež. To je prebivalstvo zelo razburilo. Z blatom pomešan dež je naravna pojava, ki je v srednjem veku povzročila vsakokrat velik strah kot napoved vojske, lakote in kuge. Prva poročila o takem dežju izhajajo iz Egipta in sicer iz dobe kakih 1500 let pr. Kr. Prah in blato je bilo rdečkaste barve in je bil to prvi »krvavi dež«. V poznejši dobi ni veka brez krvavega dežja. Pokrajine, v katerih se je tak dež pojavil, so zapuščali ljudje v paničnem strahu.

Dandanes je pa s pomočjo mikroskopa, kemije, in meteorologije popolnoma razjasnjeno, odkod prihaja čudna primes v deževnih kapljicah. To je prah, katerega je veter dvignil visoko v zrak. Droben prah se lahko dolgo obdrži v zraku, vetrovi ga raznašajo na vse strani in tako se niti ne opazi, ko pride nazaj na zemljo. Zgodí se pa, da močen veter zažene mnogo prahu med nakopičene deževne oblake in tako dobimo blaten dež. Glavni izvor deževja s prahom je Sahara. Prašen dež, ki je padal od 9. do 11. marca leta 1901 po Italiji, Avstriji in deloma po Nemčiji, je izhajal iz Sahare. Meteorologi so ugotovili, da so zračne struje tedaj dvignile v zrak in z dežjem raztrosile po prepih navedenih deželah blizu 2 milijona ton prahu. Blatno deževje izhaja tudi iz Sudana. S prahom prenaseni deževni oblaki se pomikajo proti zapadu, dež se pa zlije na Atlantiku med Kanarskimi in Capvertskimi otoki.

Pozimi se pa večkrat pojavi »krvavi« sneg, ki še dandanes razburja ljudi. Nastanek tega snega je v bistvu popolnoma enak nastanku blatnega dežja. Barvo pa ne daje vedno rdečkast prah pustinje, temveč čisto tudi neka vrsta morskih rastlin, katere veter, ko so že razpadle, dvigne v zrak. Končno so še male žuželke, ki v gotovih slučajih nekaj prispevajo h krvavemu dežju in snegu. Prah se dviga v zrak in meša z dežjem tudi potem vulkanske erupcije. Daleč od vulkanov, gnan od vetrov, pada potem blaten dež, kakoršen je bil javljen iz Pomerna. Da se prah po vulkanski erupciji lahko še več

let drži v zraku, nam dokazuje slučaj erupcije vulkana Krakatau leta 1883. Mnogo let pozneje so se še v atmosferi opazili ostanki vulkanskega izbruha. Ob sedanjih zvišanih erupcijah južno-evropskih vulkanov ni izključeno, da se bodo v kratkem času ponavljale vesti o blatnem deževju.

Gotovo je tudi to, da je že večkrat meteorski prah pobarval deževne kapljice. Iz srednjega veka imamo celo poročila o deževanju kamenja. Baje je padalo med dežjem kamenje po več dni. Znana je legenda o hrvatskem Grobničkem polju, kjer je »kameni dež« uničil vso sovražno vojno. Ni težko uganiti, odkod so prišle take legende. Najbrž je v času bitke padel na to polje kak meteorit in tako je nastala legenda o deževanju kamenja.

Ob napredku znanosti in naobrazbe propada praznoverje in danes se nihče več ne boji »žveplenega« dežja. Tudi to je že splošno znano, da mana, ki je redila Izraelce, ko so šli skozi puščavo, ni bila ničesar drugega kot zrnje in seme neke rastline, ki raste v Perziji, Palestini in severni Afriki. To zrnje je ravno tako, kakor makovo seme veter nosil in trosil po zraku. Imamo tudi slano deževje. To povzročujejo morske pene, katere močan veter visoko dviga ter raznaša do 100 kilometrov daleč od obale. Bolj redka so poročila o deževanju pšenice in sadja. Tak slučaj je bil leta 1804 v Andaluziji. Mogočen vihar je potrgal klasje orjaškega žitnega kompleksa ter potem to klasje raztresel po veliki sosedni pokrajini. Imamo celo poročila, da je deževalo tudi ribe, kače in žabe. Iz Anglije in Škotske je nekaj poročil o deževanju slanikov. L. 1806 je pa baje pri Oldenburgu padla izpod neba večja množina rakov. V vseh teh slučajih je gotovo neke na obali ali pa sredi morja orkan dvignil v zrak nekaj živali ter jih zagnal daleč na kopno. Večkrat se tudi dogodi, da vihar ladjam meče na krov ribe.

To je resnica o blatnem, krvavem, sadnem, ribjem in podobnem deževju.

Originalne ideje ameriških študentov

Študenti visoke šole v Los Angelosu so sklenili, da prirede akademsko svečanost. Prišli pa so pri tem v zadrego, koliko naj zahtevajo vstopnine za dame. Končno jim je prišla na misel interesantna ideja. Razglasili so v listih, da mora vsaka dama, ki želi sodelovati na plesu, plačati toliko par za vstopnico, kolikor kilogramov znaša njena teža. Pri blagajni je bilo postavljenih par tehtnic in vsaka dama se je morala tehtati, predno je plačala vstopnico. Ta ideja je ugajala vsem, razen seveda debeluškam.

Toda študenti v Washingtonu so hoteli v originalnosti še prekositi svoje tovariše v Los Angelosu. Odločili so se, da prirede povodom obletnice ustanovitve visoke šole veliko svečanost. Vsaka plesalka je morala pri blagajni pokazati svoj krstni list in plačati za vsako leto starosti po 2 pari. Ugotovljeno je bilo, da so slavnosti prisostvovali vse študentinje visoke šole. Njih seveda leta niso ovirala, zato pa so odklonile sodelovanje druge dame. A to ne morda radi dveh par za vsako leto starosti, temveč samo zato, da jim ni bilo treba javno pokazati, koliko so stare. In tako je originalna ideja ameriških študentov sicer uspela v »moralnem« oziru, blagajna pa je napravila slab posel.

Spomenik iznajditelju petroleja

Malokdo ve, da je petrolejska razsvetljava razmeroma zelo mlad izum. Iznajšel jo je Poljak Ignacij Lukasiewicz. Bil je leta 1852 na Dunaju magister farmacije, pozneje pa je deloval v lekarnah v Lvovu. O priliki raziskovanja vsebine surove nafte je iznašel svoj način rafiniranja in uporabljanja petroleja za razsvetljavo. Njegov sistem destilacije surove nafte je bil temelj vse industrije petroleja, ki je danes ena najbolj razvitih

industrij na svetu. Kljub temu pa je umrl Lukasiewicz kot siromak. Sedaj je bil v Krosnem, njegovem rojstnem kraju, ustanovljen odbor, ki si je nadel nalogo, da postavi s pomočjo javnih prispevkov Lukasiewiczu spomenik in da izda monografijo njegovega življenja in dela.

Plemenitost japonskega ministrskega predsednika

Iz Tokija poročajo sledečo senzacionalno vest: Japonski ministrski predsednik Tanaka je poslal rodbini človeka, ki je pred kratkim poskušal izvršiti nani atentat, ki pa se ni posrečil, tisoč jenov podpore. Atentatorjeva rodbina je prišla namreč po njegovi aretaciji v silne stiske in ji je grozila celo smrt vsled gladi. Iz te krize jo je sedaj vsaj za nekaj časa rešil ministrski predsednik sam.

O slabi vesti

razlaga učitelj paglavcem. Na koncu vpraša: »Kaj ima torej človek, ki ne najde nikjer miru, ki ne more niti spati, temveč se premetava po postelji sem in tja?« — Nobenega odgovora. Naenkrat dvigne roko Lipče, učitelj ga vpraša in malček se zadere: »Bolho!«

Emancipacija.

Učitelj: »Kajenje je žal zavzelo že tak obseg, da se niti ženske ne sramujejo več celo cigare pušiti, seveda samo emancipirane ženske. Kaj znači to, biti emancipirana?«

Študentek malo pomisli in odgovori zmagoslavno: »To je lažja sorta...«

Med kvartopirci.

— To je pa že več kot čudno, da ni nobenega asa od nikoder!

— Nič posebnega! Dva tičita v tvojem škornju, dva pa v mojem rokavu.

Uznemirjenje radi Nobila in Amundsena

Tragedija na Severnem tečaju je zelo zapletena. Svet se že od vsega začetka čudi da je ravno od italijanske strani rešila akcija zelo medla, kakor da bi bil Nobile s svojimi sedaj manj vreden, ko ni mogel izvesti zaželjene velike geste. Odlaganje ob začetku je reševanje silno otežkočilo.

Francoski dvokrilnik Latham-Farman, letalo z dvema motorjema po 500 PS, dirigirano od pilotov Vallette, de Cuverville, komandant Guilbaud in Brazy, je imelo prvo postajo svoje rešilne akcije na Bergenu, kjer se je pridružil Amundsen ter prevzel vodstvo. Te ekspedicije se je oklenil ves optimizem in v tork zvečer je že vladalo v Oslu veliko navdušenje, ker je »Morgenbladet« dobil poročilo, da je Amundsen pristal poleg Nobila. To vest je oddala neka angleška ladja. Veselje je pa zadušilo dejstvo, da norveške radiopostaje že 24 ur niso sprejele nobenih vesti od »Lathama«. Zadnjo vest od Amundsena so sprejeli pri radiotelegrafični postaji Green-Harbour v tork ob treh jutraj. Strokovnjaki že sprva niso mogli verjeti, da bo Amundsen kot najboljši poznavalec arktičnih razmer pristal takoj ob prvem letu, ko tako dobro ve, kolike težave so s startanjem. Vznemirljivo je pa to, da so prenehala njegova poročila.

Takoj za »Morgenbladet«-om je prišla sledeča vest iz Kingsbay-a:

Po nekem tu krožečem poročilu je Amundsen pristal na vodi poleg Nobilovega taborišča. Ta vest pa ni potrjena in naj se sprejme z največjo opreznostjo.

Doživljaji madžarske igralke

Razni režimi vladajo dandanes po svetu, a se nobeden tako ne ogreva za italijanski fašistovski režim, kot madžarski. Bogzna, kako bo madžarskim vladinovem ugajalo naslednje, kar je skusila v Italiji budimpeštanska operetna diva Katarina Kovacs. S svojo prijateljico je bivala nekaj tednov v Rimu, začetkom tega mesca pa v Opatiji. Nepričakovano pa dobi primadona od ravnatelja mestnega gledališča v Budimpešti brzojavko, naj se takoj vrne radi repertoarne spremembe. Igralka je pozivu takoj sledila ter si kupila vozni listek za brzovlak. V Postumiji jo je sredi noči zbudila kontrola potnih listov. Igralka išče svoj potni list, a ga ne najde. Morala je izstopiti in vodili so jo na policijo, kjer je prebivala vso noč pod strogim nadzorstvom. Ker ne zna italijanski, drugi pa niso razumeli ničesar razven italijanščine, je šele po dolgem uganjanju in iz posameznih besed dognala, da jo imajo za špijanko. Drugi dan so jo z močno policijsko eskorto vodili v Trst, kjer so ji razodeli, da je osumljena špijonaže. Dva dni je bila v policijskem zaporu v družbi dveh navadnih zločincev. Šele tretji dan so jo zaslili ter ji dovolili brzojaviti ravnatelju gledališča v Budimpešti in na hotel v Opatijo, kjer je stanovala. K sreči je dobila še ponoči dva brzojava. Od ravnatelja, ki jo je legitimiral, in od vodstva hotela, ki je sporočilo, da je igralka v naglici pozabila svoj potni list. Nato so jo izpustili. Vse to jo je pa tako razburilo, da v Budimpešti ni mogla nastopiti. Morala je iti celo v satorij.

Prodana žena

Kmet Dobro Vinarov iz Gornjega Čitlika na Bolgarskem je imel nenavadno lepo ženo, ki je izredno ugajala njegovemu bogatemu sosedu Juriju Mirčovu. Vinarov je dolgoval svojemu sosedu 4.000 Din na menico. Ko je prišel rok za izplačilo, ni imel niti pare v žepu. Mirčov mu je nato naznanil, da bo uničil menico in mu dal vrh tega še 6.000 Din, ako mu odstopi svojo ženo. Po krajšem pogajanju je Vinarov res pristal na to. Napravljena je bila pogodba in vsakdo od njih je potem dvignil svoje »blago«. Mirčov lepo sosedovo ženo, Vinarov pa 6.000 Din.

Toda sreča bogatega Mirčova ni trajala dolgo. Policija je namreč kmalu zvedela za umazano trgovino in spravila oba pogodbenika v zapor, da tamkaj hladnokrvno razmišljata, ali se more žena prodajati kakor n. pr. paprika na trgu. Seveda pa Vinarov nima nič proti temu, da se pogodba uniči. Dobil bo namreč nazaj svojo prodano ženo, dočim njegov bogati sosed nima pravice do povračila denarja, ker ga je dal za nedopustni rosal.

Sport

PRED ZANIMIVO HAZENSKO TEKMO

Ker je pričakovati za hazensko tekmo med družinama SK Slavija iz Prage in ISSK Maribora, ki se bo vršila v ljudskem vrtu, večjega obiska tudi s strani občinstva, ki doslej ni posečalo teh iger, priobčujemo v naslednjem čisto kratak izvleček hazenskih pravil, da bodo mogli vsi navzoči z razumevanjem in tem večjim zanimanjem slediti poteku tekme.

Igrišče, dolgo 48 m in široko 32 m, je razdeljeno na tri polja po 16 m, računano po vzdolžnici: srednje polje in dvoje obrambnih polj. Vratarjev prostor je pravokotnik, začrtan s točke na vratnici (poprečnici), oddaljene 3 m na desno in levo od vratnih prečk ter 4 m globoko v polje.

Na vsaki strani nastopa 7 igralcev: vratarica, branilka, dve krilki in tri napadalke. Napadalke se smejo kretati le v srednjem polju in tudi v polju nasprotnih obrambe, krilki v srednjem polju in v polju lastne obrambe razen v vratarjevem prostoru. Gol je veljaven le, če je stala napadalka, ki je streljala, izven vratarjevega prostora. Žoga se ne sme nositi več kot tri korake in ne držati več kot tri sekunde. Če jo hoče imeti igralka dalj časa, jo mora žogati ali nad glavo ali pa kvečjemu dvakrat ob zemljo. Dodajati se sme žoga le takrat, če so igralke ne stoji bližje od 2 m. Žoge izbijati ali iztrgati ni dovoljeno. Suvanje, podstavljanje noge, prijemanje in oviranje nasprotnika z roko in podobno ni dovoljeno in se kaznuje s prostim ali pa kazenskim strelom, z opominom ali pa z izključitvijo. Prosti strel se izvede z mesta, kjer se je nasprotnik pregrešil. V tem trenutku morajo biti vse igralke oddaljene vsaj 4 m od kraja prostega strela. Kazenski strel se izvaja slično, samo vedno na črti, označeni 5 m pred vrati. Ta kazen se diktira le takrat, če je bil pregrešek težjega značaja, in sicer izvršen v vratarjevem prostoru. Žoge se tudi ne sme nikoli nameroma dotakniti z nogo, prepovedano jo je suvati tudi s pestjo. Igra traje dvakrat 25 minut, vmes je 5 minutni odmor.

SK SLAVIJA PRIDE ŠELE V PONDELJEK.

Po brzojavnem poročilu, ki ga je večeraj prejel ISSK Maribor, se pripelje hazenska družina SK Slavija iz Prage v Maribor šele v ponedeljek. Zato se bo vršila tekma v torek 26. tm. ob pol sedmih zvečer v ljudskem vrtu. Mariborska javnost pripravlja Čehinjam slovesen sprejem. V ponedeljek zvečer priredi ISSK Maribor bratskim gostom iz zlate Prage pozdravni večer v Grajski kleti, v torek se odpeljejo Pražanke z avtobusom v Rogaško Slatino, da si ogledajo zdravilišče in prvi mednarodni teniški turnir, zvečer je tekma, v sredo pa nadaljujejo pot v Zagreb.

ZNS sodniška sekcija službeno.

Nedeljsko nogometno tekmo SK Varadzin—ISSK Maribor bo sodil g. Mohorko.

Naši kolesarji zopet v inozemstvu.

V soboto popoldne odidejo kolesarji Zveze kolesarskih društev za mariborsko oblast v Gradec na veliko mednarodno cestno gorsko dirko, ki se bo vršila v nedeljo 24. t. m. na progi Graz—Semmering—Graz, 207 km. Prijavilo se je nad 20 najboljših dirkačev klubov, ki so člani Zveze. Upamo in iskreno želimo, da bodo slovenski kolesarji častno zastopali naše barve v inozemstvu. — Dirkači, ki se udeležijo dirke Graz—Semmering—Graz se vabijo danes točno ob 20. na sestanek v klubovi sobi kolesarskega društva »Perun«, hotel »Kosovo« I. nadstr. — Dirkalni vodja.

Pritožba ASK Primorja zavrnil.

Na predsinodni seji je JNS zavrnil protest ASK Primorja proti verifikaciji ponedeljkove tekme s Šaškom, ki so jo Slovenci zgubili 2:3, češ da ni dovolj dokazov za potrebo razveljavljanja tekme.

Jedinstvo v Grčiji.

Beograjska enajstovica »Jedinstva« je v četrtki podlegla v Atenah prvaku Grčije »Olimpijakos« v razmerju 4:7 (2:4), v soboto pa igrala s klubom »Panaginas« neodločeno 0:0.

Viktor Méric:

Pomlajeni

TRETJI DEL.

Prostor mladim.

Udarec za udarcem. Dvoje Ugolinovih poročil. Prvo zelo kratko je spominjalo na okolnosti, v katerih je izginil stolp ter se zopet vrnil, k temu pa dodalo, da bi bilo mogoče v nekoliko sekundah razdejati polovico Pariza. Drugo poročilo je bilo nekaj poziv. Obračalo se je do nesrečnega in teptanega ljudstva ter obetal pravo srečo pod Ugolinovo vlado. Pozivalo je tudi gospodo in oblastnike, naj se prostovoljno podvržejo, če se hočejo izogniti strahoti meščanske vojne in revolucije. Ta poziv je vzbudil pozornost sovjetske Rusije, ki je takoj poslala polno ladjo svojih agitatorjev v Francijo.

Vlada ni mogla več odlašati. Potrebovala je Ugolinovo glavo, da jo pokaže ljudstvu. Mesto so že pretresali strastni oklici in razburljive demonstracije, ki pa še niso bile ravno nevarne. Negotovo se je govorilo o splošni stavki. Armada je še mirovala in odlašala. Bil je skrajni čas za delo in za veliko odločilno potezo.

Neke noči je začelo po pobočjih Meudona prodirati več pešpolkov pod poveljstvom generala, ki je bil tedaj zelo popularen, ker si je med maloazijskim kampanjem natrgal nekaj lavorjevih listov in ukrotil nemirna saharska plemena. Vojaštvo se je pomikalo potrpežljivo, metodno in previdno skozi gozdovje proti Ugolinovemu skrivališču. Topništvo se je utaborilo na vrhovih, izvidniška letala so pa krožila nad gozdom, da bi ob napadu

lahko vsem dovolj točno označila proketo hišo.

Naenkrat je pa bleščeča luč raztrgala nebo in v nekaj sekundah je nastala v gozdu žareča vrzel. Drevje se je razpršilo v prah in široka praznina je hipoma nastala okrog zloglasne hiše. Bila je to običajna hiša, obdana od dveh teras brez vsake značilnosti in posebnosti. Na tej hiši ni bilo nič strašnega in sedaj v mirni svetlobi je bila še posebno miroljubna, kakor da bi nam hotela reči: »No — tu sem. Kaj hočete od mene? Saj čakam!«

To je izgledalo kot past. Pri poveljstvu vojaške ekspedicije so si privoščili dolgotrajno posvetovanje. Telefonično so se obnili celo na notranje ministrstvo. Došlo je povelje za nagel napad. Naj velja, kar velja, do kraja je treba priti.

Čete so naškočile. Napad, ki je bil naperjen proti obem stranem hiše, dočim se je en polk vrgel na fasado, je bil videti nepremagljiv. Pa kljub temu je bil strah v vseh srcih. Bogve, kaj je še vse Ugolin prihranil in namenil. Prve napadalne vrste, ki so tako ognjevitost naskočile, da bi si človek mislil, da se jim ne more nihče upreti, so se naenkrat umaknile v največjem neredu. Eden je padel preko drugega in naslednje vrste so bile od tega nepričakovane umika tako presenečene, da so se valile preko prvih in da je nastala zmešnjava, kakoršne še ni bilo na nobeni fronti. Zadnje vrste so ob strašni gneči obstale kakor ukopane in oficirji zadaj za njimi so zastonj kričali v divji jezi:

»Naprej! ... Naprej vendar ... svinjelo!«

Eden od teh posebno razkačenih oficirjev je skočil ves divji naprej, napravil je pa takoj dva skoka nazaj, kakor da bi

trčil ob nevidno steno. Sablja mu je padla iz rok in obstal je kakor brez uma.

Groza se je polastila vojakov. Dobrih 60 korakov pred hišo je bil nekaj neviden odpor, ki je zapiral vsak korak in vsako kretnjo. Nevidni in nemogoči odpor in vendar mogočno učinkovit in resničen ... Nemogoče se je boriti proti nevidni nadnaravni moči. Naprej in skozi se ne da. Obveščeni general je divjal in klet ter zapovedal:

»Dajte artilerijski ogenj!«

Začeli so z obstreljevanjem.

Tedaj je pa presenečenje in strah, zvezan z neko bolešno radovednostjo, vrgel vse može na tla. Vse to, kar se je odigralo pred njihovimi očmi, je bilo nekaj čudovitega in neverjetnega. Prvi topovski strelji so obstali v oddaljenosti šestdeset metrov pred hišo ter padali nazaj kakor žoge. Tu je moralo biti nekaj čudovitega, nevidnega — bog sam zna kaj — ki je strašno topovsko municijo metalo nazaj kakor rakete. Granate so udarjale eno ob drugo ter se potem leno kotale po tleh. Topničarji so obupavali. Povodenj bomb vseh kalibrov se je izčrpala ob nevidni, neskončno odporni steni. Letala so se pojavila. Krožila so nekaj časa nad hišo, potem pa metala bombe. In tudi bombe so ostale nad hišo v zraku, obstale so, kakor so obstale granate pred hišo in vojakji ob naskoku. Neka časa so letali

ske bombe irfotale nad hišo, kakor zračni balončki v vetru, potem so se pa polagoma spustile na trato.

Nihče ni mislil na to, da bi se zganil ali bežal. Tako silno je bilo iznenadenje. Celotno strahu ni bilo več. Prišel je general ves rdeč od jeze. Šel je proti hiši, a se je naenkrat zasukal dvakrat naokrog, umaknil se nazaj, skoraj padel ter se z rokami oprijel najbližjega vojaka. Ves omamljen je sikal skoz zobe:

»To je idiotsko ... To je idiotsko ...!«

Prišlo je še hujše. V kratkih hipih je izginila svetloba in vojakji so se stiskali in suvali v neprodilni temi. To je trajalo le nekaj sekund, bila je pa prava večnost v velikem strahu. Naenkrat je zopet luč. Te spremembe je spremljalo drhteče mrmanje in stokanje zbeganih in prestrašenih ljudi. Ljudje so padali na kolena ter dvigali roke proti nebu, kakor bi klicali nebeško pomoč. To, kar so videli, ali bolje rečeno vse to, česar niso videli, je zbegalo in odplasil duše kakor pri malih otrocih.

Hiša, strašna, skrivnostna Ugolinova hiša, proti kateri so bile brez moči granate, bombe, napadi, jeklo, svinec in ogenj, je izginila. Ni je bilo več.

Na njenem mestu praznina, strašna, nerazumljiva praznina.

Dalje prihodnjč.

Vozni red veljaven od 15. maja

Prihod in odhod osebnih vlakov v postaji Maribor gl. kol.

Prihod vlakov v Maribor gl. k.			Odhod vlakov iz Maribora gl. k.		
Vrsta vlaka	Prihaja iz	ob uri	Vrsta vlaka	Odhaja v	ob uri
brzi	Zagreb	0:25	brzi	Avstrijo	0:45
"	Wien	1:15	"	Ljubljano	1:45
"	"	2:25	"	Zagreb	2:50
potniški	Ljubljano	4:01	"	Avstrijo	4:45
brzi	"	4:15	potniški	Zagreb	5:20
potniški	Čakovca	6:28	"	Čakovce	5:35
"	Poljane	7:31	"	Prevalje	5:40
"	Dravograd	7:38	"	Avstrijo	6:25
"	St. Ilja	7:42	"	St. Ilj	6:40
"	Avstrije	8:14	"	Čakovce	8:24
"	Čakovca	9:10	"	Ljubljano	9:20
"	Ljubljano	9:37	"	Avstrijo	9:25
"	"	11:52	"	Fale	10:30
"	Fale	11:58	"	Ormož	10:40
"	Avstrije	12:32	"	Avstrijo	13:10
"	Prevalja	12:53	"	Prevalje	13:20
brzi	Avstrije	13:53	"	Ljubljano	13:25
potniški	Ormož	14:40	"	St. Ilj	13:30
brzi	Zagreb	14:51	brzi	Ljubljano	14:25
"	Ljubljano	15:03	"	Zagreb	14:35
potniški	St. Ilja	15:11	"	Avstrijo	15:27
"	Ljubljano	16:34	potniški	Čakovce	16:18
"	Avstrije	18:20	"	Fale	17:10
"	Čakovca	18:21	"	Ljubljano	17:20
"	Fale	18:41	"	Prevalje	18:34
"	St. Ilja	20:31	"	St. Ilj	18:45
"	Prevalja	21:—	"	Pragerske	19:20
"	Avstrije	21:34	"	Avstrijo	20:—
"	Čakovca	21:47	"	Čakovce	21:06
"	Ljubljano	22:—	"	Ljubljano	23:25

Cevlarski vajenec
se sprejme takoj. Naslov pove uprava lista. 1201

Rožnata foulard svila
za poletne obleke od 68 Din naprej pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17.

Lokal
za trgovino ali pisarno se da takoj v najem. Vprašati v trgovini J. N. Šoštarč. Maribor, Aleksandrova c. 13. 1124

Nova stružnica
za polovično ceno na prodaj. Naslov pove uprava lista. 1237

Lepa meblirana soba
se odda boljšemu gospodu s 1. julijem. Naslov v upravi lista. V

Solčno stanovanje
3—4 sob, skoz parketirano, elektr. luč, plin, kopalnica, v novi vili, se odda s 1. jul. Naslov v upravi lista. 1243

Mali oglasi Ženitve, dopisovanje in oglaševanje pri trgovski ali rokodelni dejavnosti: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Nekaj novih stolic in foteljev
iz upognjenega lesa na prodaj. Vprašati pri J. Kravos, Slomškov trg 3. 1251

Otroka
zdravega, 4 mesecev starega (deklica) oddam za svojega. Naslov pove uprava »Večernika«. 1247

Vse vrste moških in ženskih
modnih nogavic od 5 Din naprej, samo pri J. Trpinu, Glavni trg, Maribor.

Učenec,
ki je dovršil najmanj dva razreda meščanske šole, se sprejme v manufakturno trgovino Franjo Majer, Maribor. 1245

Sivani sandali in čevlji
se vam podplatijo najceneje in najhitreje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8.

Krasno 4 sobno stanovanje
z kopalnico se proti odkupnini pohištva odda. Mlinska ul. 34 I. 1233

Lepo opremljena soba
na ulico za 1—2 osebi se odda. Aleksandrova c. 44 II., desno. 1236

Triko svilo
140 cm široko za obleke in perilo à Din 95 dobite pri J. Trpinu, Glavni trg 17, Maribor. XIII

Sandale,
dvakrat šivane, lastni izdelek, kupite najceneje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8. 949

Začetnica
s 4 razr. meščansko šolo z znanjem slov. nemšk. in srbo-hrvatskega jezika, išče službo. Naslov pove uprava lista. 1225

Štirinajstletna deklica
(nemške šole) išče mesto frizerke, šivilje ali modistinje s hrano in stanovanjem. Cenj. ponudbe nasloviti na Marijo Kosi, Varaždin, Kukuljevičeva ulica št. 8. 1238

2 meblirani sobi
v novi vili, solčni, čisti, s posebn. vohodoma, ena z balkonom, parket, elektr. luč, centralna kurjava, se odda, event. starejšima solidnima gospodoma s celo oskrbo. — Pod »Udoben dom« na upravo lista. 1244

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem naznanjamo pretužno vest, da nas je zapustil dne 22. tm. ob 1. uri jutraj, v 85. letu svoje starosti naš iskrenoljubljeni oče in tast, gospod

Gašper Aršič
upok. železničar

Pogreb nepozabnega se vrši v nedeljo, dne 24. junija ob 15. uri na mestnem pokopališču v Pobrežju.

Sv. maša za dušnico se bo brala dne 25. tm. ob 9. uri v Frančiškanski cerkvi.

Krčevina, dne 22. junija 1928.

Cecilija, hčerka 1950
Matuškovič Leopold, svak

Svejk
v slovenskem prevodu!

Knjiga je v jako lični opremi in velja broširana 46 Din, v platnu vezana 56 Din. Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadrage
Maribor, Aleksandrova c. 13

Spominjajte se CMD!

Kaaaj!!! **Kako!!!**

ALI JE RES, DA SE DOBE PRI TVRDTKI

L. ORNIK, MARIBOR
KOROŠKA CESTA 9.

VSI OLBAČILNI PREDMETI PO IZREDNO NIZKIH CENAH TUDI NA OBROKE!

JE JE BLAGO RES DOBRO IN TRPEŽNO, KAKOR PRAVIJO NE ODLAŠAJTE.